

BÖLÜM BAŞKANLIKLARI

- Bilgisayar Teknolojileri Bölüm Başkanlığı
- El Sanatları Bölüm Başkanlığı
- Elektrik ve Enerji Bölüm Başkanlığı
- Elektronik ve Otomasyon Bölüm Başkanlığı
- İnşaat Bölüm Başkanlığı
- Makina ve Metal Teknolojileri Bölüm Başkanlığı
- Mimarlık ve Şehir Planlama Bölüm Başkanlığı
- Tasarım Bölüm Başkanlığı

Risklerin Belirlenmesi ve Değerlendirilmesi

Doküman No : TMYO.RDS.S6-01
Doküman Yayın Tarihi : 25.06.2025

Revizyon No :0
Revizyon Tarihi :25.06.2025

Risklerin Belirlenmesi ve Değerlendirilmesi

Bu bölümde, Kamu İç Kontrol Standartları'nın "**Risklerin Belirlenmesi ve Değerlendirilmesi**" (Standart 6) prensibi kapsamında, Bölüm Başkanlıklarının operasyonlarını etkileyebilecek içsel ve dışsal riskler ayrıntılı olarak incelenmiştir. Bu birimlerin hedeflerine ulaşmasını ve dolayısıyla KTÜ 2024-2028 Stratejik Planında belirlenen amaçların gerçekleşmesini engelleyebilecek potansiyel tehlikelerin tanımlanması, analiz edilmesi ve bunlara yönelik kontrol stratejilerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır.

6. Risklerin Belirlenmesi ve Değerlendirilmesi

İdareler, sistemli bir şekilde analizler yaparak amaç ve hedeflerinin gerçekleşmesini engelleyebilecek iç ve dış riskleri tanımlayarak değerlendirmeli ve alınacak önlemleri belirlemelidir.

Risklerin belirlenmesi ve değerlendirilmesi, Bölüm Başkanlıkları'nın akademik kalitesini, öğrenci başarısını ve bilimsel üretimini sürdürmesi, yasalara uyumluluğu sağlaması ve kurumsal hedeflere ulaşması açısından kritik öneme sahiptir. Bu süreçte, birimin kontrol edebileceği **iç riskler** ve dış çevreden kaynaklanan **dış riskler** detaylı bir şekilde analiz edilir.

İç Riskler

Bölüm Başkanlıklarının iç işleyişinden, insan kaynaklarından veya süreçlerinden kaynaklanan risklerdir. Bunlar, birimin doğrudan kontrol edebileceği ve önlem alabileceği alanları kapsar:

- **Akademik Yönetim ve Eğitim-Öğretim Riskleri:**

- Müfredatın güncelliğini yitirmesi veya sektör/işgücü piyasası ihtiyaçlarını karşılamaması.
- Ders programlarının veya sınav takvimlerinin hatalı/geç hazırlanması, çakışmalar.
- Ders dağılımlarında adaletsizlik veya dengesizlik.
- Öğrenci intibak, muafiyet, staj, mezuniyet süreçlerinde gecikme veya hata.
- Öğrenci danışmanlık hizmetlerinde yetersizlik veya etkisizlik.
- Sınav notlarının BYS'ye hatalı/geç girilmesi.
- Ders materyallerinin güncel olmaması veya yetersizliği.
- Sınav hazırlama ve değerlendirmede objektiflik/güvenirlilik sorunları.
- Derslerin aksaması veya yetersiz ders performansı.

- **İdari Yönetim ve Koordinasyon Riskleri:**

- Öğretim elemanı görevlerinin takibinde eksiklik, denetim zafiyeti.
- Ek ders/sınav ücret çizelgelerinin hatalı/geç hazırlanması.
- Bölüm ihtiyaçlarının doğru/zamanında tespit edilememesi ve Meslek Yüksekokulu müdürlüğüne raporlanamaması.
- Bölüm içi/dışı yazışmalarda EBYS kullanımında aksaklık, belge kaybı/gecikmesi.
- Bölüm istatistiklerinin hatalı/eksik derlenmesi.
- KTÜ Stratejik Plan Bilgi Yönetim Sistemine veri girişlerinde hata/gecikme.
- Bölüm faaliyet duyurularında aksaklık (KTÜ Web Yönetim Sistemi).

- **İç Kontrol ve Risk Yönetimi Katkısı Riskleri:**

- Bölüm faaliyetlerinin mevzuat, yönerge ve prosedürlere uygunluğunda eksiklik.
- Bölüm kaynaklarının (laboratuvar, atölye, sarf malzeme) israfı veya verimsiz kullanımı.
- Risklerin (ders aksaması, öğrenci başarısızlığı, altyapı eksikliği vb.) geç/yanlış tespiti ve yönetimi.
- Yıllık faaliyet raporunun eksik/hatalı hazırlanması veya zamanında sunulamaması.
- **Öğretim Elemanı Kaynaklı Riskler (Dr. Öğr. Üyesi, Öğr. Gör. Dikkate Alınarak):**
 - Öğrenci danışmanlığında ilgisizlik veya rehberlik eksikliği.
 - Yayın ve araştırma faaliyetlerinde yetersizlik (özellikle Dr. Öğr. Üyesi için).
 - Komisyon görevlerine katılımda veya sorumluluk almada isteksizlik.
 - Mesleki gelişim faaliyetlerini ihmal etme.
- **Genel Personel Kaynaklı Riskler:** İş yükü yoğunluğu. Personel (akademik/idari) bilgi/beceri eksikliği (EBYS, BYS, mevzuat vb.). Personel değişimiyle ortaya çıkan bilgi aktarım sorunları. Dikkatsizlik veya kasıtlı hata.

Dış Riskler

Bölüm Başkanlıklarının doğrudan kontrolü dışında gelişen, ancak birimin faaliyetlerini ve hedeflerini olumsuz etkileyebilecek çevresel veya kurumsal faktörlerden kaynaklanan risklerdir:

- **Yükseköğretim Mevzuatı Değişiklikleri:** YÖK, ÖSYM veya ilgili Bakanlıklarca yapılan ani mevzuat değişikliklerine uyum sağlayamama (müfredat, öğrenci işleri, atama/yükseltme vb.).
- **Merkezi Sistemlerdeki Aksaklıklar:** EBYS, BYS, KTÜ Stratejik Plan Bilgi Yönetim sistemlerinde yaşanabilecek teknik sorunlar, erişim kesintileri veya veri entegrasyonu sorunları.
- **ÖSYM Politikaları ve Kontenjan Değişiklikleri:** Bölüme ayrılan öğrenci kontenjanlarında veya sınav sistemlerinde beklenmedik değişiklikler.
- **Kurum İçi Kaynak Sınırlamaları:** Meslek Yüksekokulu genelinde personel, bütçe veya fiziki altyapı (derslik, laboratuvar) gibi kaynakların yetersiz kalması.
- **İşgücü Piyasası Talepleri:** Mezunların istihdamında yaşanan güçlükler veya işgücü piyasasının bölümden beklentilerinin değişmesi.
- **Üst Yönetim Kararları ve Denetimler:** İç/dış denetimlerden kaynaklanabilecek bulgular ve bunlara uyum sağlama gerekliliği.

Bu riskler, birimin amaç ve hedeflerini gerçekleştirmesini engelleyebilecek potansiyel sorunları temsil etmektedir. Bölüm Başkanlıkları, bu riskleri sistemli bir şekilde analiz ederek, etkilerini ve olasılıklarını değerlendirir ve aşağıda belirtilen kontrol stratejileri ile faaliyetlerini belirler:

Risk Matrisi

Risk Analizi (Etki x Olasılık) hesaplaması için 1'den 5'e kadar bir derecelendirme ölçeği kullanılmıştır:

- **Etki (Etki):** 1 (Çok Düşük) - 5 (Çok Yüksek)
- **Olasılık (Olasılık):** 1 (Çok Düşük) - 5 (Çok Yüksek)

Risk Düzeyi Değerlendirmesi:

- **1-4:** Düşük Risk
- **5-9:** Orta Risk
- **10-14:** Yüksek Risk
- **15-25:** Çok Yüksek Risk

➤ **Bölüm Başkanlıklarının Risklere Karşılık Kontrol Faaliyetleri Tablosu**

Risk Alanı / Risk Tanımı	Olası Sebepler (Neden)	Olası Sonuçlar (Etki)	Risk Analizi (Etki x Olasılık)	Risk Kontrol Stratejisi	Kontrol Faaliyetleri (Eylem Planı)	KTÜ Stratejik Planı ile İlişkisi
Müfredatın Güncelliğini Yitirmesi / Kalite Eksikliği Riski (Eğitim-öğretim planlarının sektör ihtiyacını karşılamaması)	Düzenli gözden geçirme eksikliği. Sektörle iletişim zayıflığı. Yeterli kaynak olmaması.	Mezunların istihdamında güçlük. Öğrenci memnuniyetsizliği. Akreditasyon sorunları. Kurumsal itibar kaybı.	Etki: 5 (Çok Yüksek) x Olasılık: 3 (Orta) = 15 (Çok Yüksek Risk)	Riski Azaltma, Önleme	Müfredatın periyodik olarak gözden geçirilmesi ve güncellenmesi. Sektör temsilcileriyle (OSB, STK vb.) düzenli toplantılar ve geri bildirim alma. Mezun takip sistemi ile geribildirim. Öğrenci anketleriyle müfredat etkinliğinin ölçülmesi.	Eğitim ve öğretimde kaliteyi artırmak.
Öğrenci Başarısızlığı / Mezuniyet Gecikmesi Riski (Derslerden kalma, staj/intibak sorunları, danışmanlık yetersizliği)	Yetersiz danışmanlık. Ders materyali yetersizliği. Öğrenci adaptasyon sorunları. Staj yeri bulma güçlüğü.	Öğrenci memnuniyetsizliği. Mezuniyet oranlarında düşüş. Öğrenim süresinin uzaması. Meslek Yüksekokulunun sıralamasında düşüş.	Etki: 4 (Yüksek) x Olasılık: 4 (Yüksek) = 16 (Çok Yüksek Risk)	Riski Azaltma, İzleme	Danışmanlık sisteminin etkinliğinin artırılması (periyodik danışman-öğrenci görüşmeleri). Ders materyallerinin güncel ve erişilebilir olması. İntibak/muafiyet süreçlerinin hızlandırılması. Başarısızlık nedenlerinin analizi ve destek programları.	Eğitim ve öğretimde kaliteyi artırmak. Öğrenci odaklılığı güçlendirmek.
Akademik Takvim/Program Uygulamasında Aksaklık Riski (Ders programı/sınav takvimi çakışması, duyuru eksikliği, ders iptali/gecikmesi)	İş yükü. Koordinasyon eksikliği. Sistemsel hatalar. Öğretim elemanı izin/rapor durumları.	Öğrenci mağduriyeti. Eğitim aksaklığı. Kurumsal itibar zedelenmesi.	Etki: 3 (Orta) x Olasılık: 4 (Yüksek) = 12 (Yüksek Risk)	Riski Azaltma, Önleme	Ders ve sınav programlarının oluşturulmasında otomasyon sistemlerinin etkin kullanımı. Akademik takvime tam uyumun sağlanması için sıkı takip. Duyuruların tüm kanallardan (web, BYS, panolar) eksiksiz yapılması. Öğretim elemanı mazeretlerinde ders telafisi/yerine görevlendirme planı.	Kurumsal kapasiteyi kalite odaklı geliştirmek.
Yayın ve Araştırma Faaliyetlerinde Yetersizlik Riski (Dr. Öğr. Üyesi için) (Bilimsel üretimde düşüş, proje sayısında azlık)	Yeterli zaman olmaması. Motivasyon eksikliği. Kaynak (bütçe, altyapı) yetersizliği. Uluslararası iş birliği eksikliği.	Bilimsel sıralamada düşüş. Öğretim elemanı gelişiminde duraksama. Bölümün rekabet gücünün azalması.	Etki: 4 (Yüksek) x Olasılık: 3 (Orta) = 12 (Yüksek Risk)	Riski Azaltma, Teşvik Etme	Dr. Öğr. Üyelerine yönelik yayın ve proje teşvik mekanizmaları oluşturma. Bilimsel etkinliklere katılımın desteklenmesi. Üniversite proje koordinasyon ofisi ile iş birliği. Süreli yayın hedeflerinin belirlenmesi ve takibi.	Bilimsel araştırma ve yayın kapasitesini geliştirmek.
Altyapı ve Kaynak Yetersizliği Riski (Derslik/laboratuvar eksikliği, eski donanım, sarf malzeme yetersizliği)	Bütçe kısıtları. Hızlı teknolojik gelişim. Kullanım yoğunluğu. Talep yönetiminde eksiklik.	Eğitim kalitesinde düşüş. Öğrenci/öğretim elemanı memnuniyetsizliği. Güvenlik sorunları. Uygulama derslerinde aksama.	Etki: 4 (Yüksek) x Olasılık: 4 (Yüksek) = 16 (Çok Yüksek Risk)	Riski Azaltma, Kabul Etme (kısmen)	İhtiyaçların düzenli tespiti ve Meslek Yüksekokulu Müdürlüğüne zamanında raporlanması. Mevcut kaynakların etkin ve verimli kullanımı için planlama. Alternatif kaynak geliştirme projeleri (döner sermaye, dış fonlar). Acil durumlar için önceliklendirme.	Kurumsal kapasiteyi kalite odaklı geliştirmek.
EBYS/BYS Bilgi Sistemi Veri Hataları/Gecikmeleri Riski (Yanlış bilgi girişi, beyanlarda hata, zamanında raporlanmama)	Personel dikkatsizliği. Sistem kullanım hataları. İş yükü. Eğitim eksikliği.	Denetim bulguları. Yanlış kararlar alınması. Kurumsal hesap verebilirliğin zayıflaması. Veri tutarsızlığı.	Etki: 3 (Orta) x Olasılık: 4 (Yüksek) = 12 (Yüksek Risk)	Riski Azaltma, Önleme	İlgili sistemlerin (EBYS, BYS) etkin kullanımı için düzenli personel eğitimi. Veri girişlerinde çift kontrol ve doğruluk denetimi. Raporlama süreçlerinde zaman çizelgesine uyumun takibi. Yıllık faaliyet raporunun iç denetim birimi tarafından gözden geçirilmesi.	Kurumsal kapasiteyi kalite odaklı geliştirmek.

DOKÜMAN REVİZYON BİLGİLERİ

Revizyon No	0
Revizyon Tarihi	25.06.2025
Revizyon Nedeni	İlk Düzenleme
Revizyon açıklaması	Trabzon Meslek Yüksekokulu Müdürlüğü Bölüm Başkanlıklarının risklerin belirlenmesi ve değerlendirilmesi sunumu hazırlanırken; - Kamu İç Kontrol Standartları, Risk Değerlendirme Standartları S6: Standart: 6. Risklerin belirlenmesi ve değerlendirilmesine göre düzenlenmiştir. - Karadeniz Teknik Üniversitesi Kurumsal Kimlik Rehberinde gösterilen kurum amblem ve logo, birim logo, taşı tipi ve renk tasarımları kullanılmıştır.
Doküman No Açıklaması:	TMYO.RDS.S6-01 TMYO : Trabzon Meslek Yüksekokulunu, RDS : Risk Değerlendirme Standartlarını, S6. : Kamu İç Kontrol Standartları tebliğinin maddesini (S6: Standart: 6. Risklerin belirlenmesi ve değerlendirilmesi 6.1. İdareler, her yıl sistemli bir şekilde amaç ve hedeflerine yönelik riskleri belirlemelidir. 6.2. Risklerin gerçekleşme olasılığı ve muhtemel etkileri yılda en az bir kez analiz edilmelidir. 6.3. Risklere karşı alınacak önlemler belirlenerek eylem planları oluşturulmalıdır. 01 : Meslek Yüksekokulunun birimlerinin Risklerin belirlenmesi ve değerlendirilmesini ifade etmektedir.
HAZIRLAYAN İç Kontrol Üyesi	Arzu AKTAŞ Bilgisayar İşletmeni
KONTROL EDEN İç Kontrol Üyesi	Yeşim KAYA Meslek Yüksekokulu Sekreteri
KONTROL EDEN İç Kontrol Başkanı	Öğr.Gör.Koray ÇAVUŞOĞLU Müdür Yardımcısı
ONAYLAYAN	Prof.Dr.İlhan DENİZ Müdür